

Έντυπο Υποβολής Σχεδίου Διδασκαλίας

Όνοματεπώνυμο	Βουλγαράκη Ευαγγελία του Ηλία
Ημερομηνία αποστολής	30/10/2016

Υπεύθυνη Δήλωση Επιμορφούμενου/ης: Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Τέλος βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για το ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΩΝ ΤΟΥ Ι.Ε.Π. ΓΙΑ ΤΗΝ **ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ-ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Παιδαγωγικό πλαίσιο και θεματική ενότητα

1.1 Βαθμίδα εκπαίδευσης, τάξη, Θεματική Ενότητα στην οποία αφορά η Διδακτική Πρακτική:

Πρωτοβάθμια

Δευτεροβάθμια

Τάξη στην οποία εφαρμόζεται: Γ΄ Γυμνασίου

Θεματική Ενότητα του ΠΣ την οποία υπηρετεί: Η Χριστιανοσύνη στον σύγχρονο κόσμο

1.2 Τίτλος σχεδίου διδασκαλίας (Θέμα)

III. «Υμείς εστέ το άλας της γης» (Μτ 5, 13): Ιεραποστολή και Διακονία

III. ii. Ιεραποστολή: Από την προπαγάνδα στο άνοιγμα και στη μαρτυρία στα πέρατα του κόσμου: Από την Αλάσκα στην Αφρική και από τη Λατινική Αμερική στη μακρινή Ανατολή

1.3 Σκοπός & Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα του σχεδίου διδασκαλίας

Γενικός Σκοπός:

Η κατανόηση της έννοιας της ιεραποστολής από ορθόδοξη σκοπιά, η διάκρισή της από την έννοια της προπαγάνδας και η γνωριμία με την πράξη της ορθόδοξης ιεραποστολικής μαρτυρίας ανά τον κόσμο σήμερα.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι μαθητές να:

- αναγνωρίζουν σε συγκεκριμένα παραδείγματα τη διακονία ως βασικό κίνητρο της χριστιανικής ιεραποστολής
- διαπιστώνουν το εύρος και τη σημασία της χριστιανικής ιεραποστολής και ελέγχουν τυχόν στερεότυπα που διατηρούν
- εντοπίζουν και αξιολογούν εκτροπές της χριστιανικής ιεραποστολής
- διασαφηνίζουν το οικουμενικό όραμα της Εκκλησίας ως πιστότητα στη διδασκαλία του Χριστού

1.4 Εμπλεκόμενοι Στόχοι και Επάρκειες της Τάξης

Με βάση τα Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα του σχεδίου αναφέρετε από το ΠΣ ποιους Γενικούς Στόχους και Επάρκειες της Τάξης υλοποιεί το σχέδιο διδασκαλίας:

- να εμβυθύνουν στη χριστιανική πρόταση για τη μεταμόρφωση της ζωής και τη σωτηρία του κόσμου
- να εμπεδώσουν ότι η θρησκευτική δέσμευση ή αδιαφορία σχετίζεται στενά με τη νοηματοδότηση της ύπαρξης και εκβάλλει σε ανάλογη στάση ζωής.
- να συναισθανθούν ότι το πνεύμα σεβασμού, συμφιλίωσης και ανοίγματος προς όλους τους ανθρώπους βρίσκεται στον πυρήνα της χριστιανικής πίστης και διδασκαλίας
- να αντιληφθούν τον οικουμενικό χαρακτήρα της χριστιανικής ταυτότητας πέρα από εθνοπολιτισμικές και κοινωνικοπολιτικές διαφορές

1.5 Προτεινόμενη Εκπαιδευτική Μέθοδος

Αναφέρετε μόνο επιγραμματικά χωρίς να αναλύετε

Διδακτική Μέθοδος : Βιωματική

Τεχνικές:

- Χιονοστιβάδα
- Εννοιολογικός Χάρτης
- Σύγκριση Κειμένων σε TPS
- Σύνδεσε, Επέκτεινε, Προκάλεσε (Connect, extend, challenge)
- Γραφιστική Διαμόρφωση εικόνας κειμένου
- TWPS (Think, write, pair, share)

Στην εναλλακτική πρόταση τους σταδίου της εφαρμογής:

- Χτίζοντας διαδικτυακές γέφυρες – Building e Bridges Project

2. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ανά στάδιο

2.1 Γενική Περιγραφή

Στάδιο 1: Βιώνοντας

Περιγραφή δραστηριοτήτων:

Δραστηριότητα 1 Τεχνική χιονοστιβάδας.

Βήμα 1: Οι μαθητές παίρνουν χαρτάκια (τύπου post it ή και απλά, που θα τα κολλήσουν μετά στο τετράδιο) και γράφουν προς τον διπλανό τους:

«Σου προτείνω να δεις / διαβάσεις / πας.»

«Σου το προτείνω επειδή...»

Βήμα 2: Στη συνέχεια, σε τετράδες οι μαθητές συγκρίνουν τις διάφορες προτάσεις και τα κίνητρα των μαθητών που κάτι προτείνουν.

Βήμα 3: Οι ομάδες παρουσιάζουν στην ολομέλεια.

Βήμα 4: Ακολουθεί καθοδηγούμενος διάλογος με θέμα: «Τι μπορεί κάποιος να προτείνει σε κάποιον και γιατί». Ένας μαθητής σημειώνει στον πίνακα τα διάφορα κίνητρα, οργανώνοντάς τα σε απλό εννοιολογικό χάρτη.

Στάδιο 2: Νοηματοδοτώντας

Τεχνική: Σύγκριση Κειμένων σε TPS

Περιγραφή δραστηριοτήτων:

Δραστηριότητα 1

Βήμα 1: Διανέμονται τα Φύλλα Εργασίας με τα κείμενα και οι μαθητές διαβάζουν σιωπηλά.

Βήμα 2: Οι μαθητές επεξεργάζονται τα κείμενα σε ομάδα και απαντούν στο ερώτημα «Ποια κίνητρα για την ιεραποστολή καταγράφονται στα κείμενα. Να επισημάνετε συγκλίσεις και αποκλίσεις». Οι μαθητές κρατούν σημειώσεις για τις απαντήσεις τους στο τετράδιό τους.

Βήμα 3: Οι μαθητές ενημερώνουν την ολομέλεια και ένας συμπληρώνει τον εννοιολογικό χάρτη στον πίνακα. Οι υπόλοιποι τα αποτυπώνουν στο τετράδιό τους. (Θα συμπληρώνεται καθώς εξελίσσεται η διαδικασία.

Στάδιο 3: Αναλύοντας

Τεχνική: Σύνδεσε, Επέκτεινε, Προκάλεσε (Connect, extend, challenge)

(Σημ. Εμπεριέχεται και η ειδικότερη τεχνική: Γραφιστική Διαμόρφωση εικόνας κειμένου)

Περιγραφή δραστηριοτήτων:

Δραστηριότητα 1

Βήμα 1: Δίνουμε σε κάθε ομάδα από έναν ορισμό των λέξεων «ιεραποστολή», «προπαγάνδα», «μαρτυρία». Τους αφήνουμε να διαβάσουν σιωπηλά [ή τα διαβάζουμε δυνατά]. Απαντούμε, αν χρειάζεται, σε διευκρινιστικές ερωτήσεις.

Βήμα 2: Τους ζητάμε να αποτυπώσουν κάθε ορισμό με ένα σύμβολο: Πχ. καρδιά, λουλούδι, ήλιο,

χωνί, λάσο, βέλος ή ό,τι σκεφθούν. Συμφωνούμε στις αντιστοιχίσεις σε ολομέλεια. (Τεχνική: Γραφιστική Διαμόρφωση εικόνας κειμένου).

Βήμα 3: Τους ανακοινώνουμε ότι θα τους δώσουμε ένα ακόμη κείμενο και θα τους δείξουμε δύο σύντομα βίντεο. (Αν δεν υπάρχει δυνατότητα προβολής βίντεο, μπορούμε να δώσουμε και τα δύο κείμενα που προτείνονται). Οι μαθητές θα πρέπει να επισημάνουν α) τα κίνητρα των ενεργειών των δρώντων υποκειμένων και β) τις 3 έννοιες που γνώρισαν από τα σχετικά λήμματα, καθώς θα τις αναγνωρίζουν στην περιγραφόμενη δράση στα βίντεο και το κείμενο.

Τα βίντεο είναι:

- «Μητρόπολη του Καμερούν: Ντοκιμαντέρ. Μια παραγωγή της εκπομπής της ET3 «Αληθινά Σενάρια». Ανακτ. από: https://www.youtube.com/watch?v=h18714qXes&list=PLK0wyh3G_50HEp2d0IgrI8ctgerxVpD, στις 29/9/16. Συνολική διάρκεια 49:34' Ενδιαφέρει από το 29:44' έως το 34:15' (δηλαδή απόσπασμα διάρκειας 4:31').
- «Πατριάρχης Αλεξανδρείας: Σε 42 κράτη έχουμε ιεραποστολή 3/3» Μια παραγωγή του CNN Greece. Ανακτ. από : https://www.youtube.com/watch?v=Of3WuOmF_H8, στις 29/9/16. Διάρκειας 5:04'.
- Τα κείμενα περιλαμβάνονται παρακάτω, στα Φύλλα Εργασίας.

Βήμα 4: Θα συγκρίνουν στην ομάδα τους τις ατομικές τους απαντήσεις.

Βήμα 5: Θα τις παρουσιάσουν στην ολομέλεια με τον εξής τρόπο: Ένα παιδί από κάθε ομάδα, με διαφορετικό χρώμα μαρκαδόρο (ή κιμωλία) θα καταγράψει τα σύμβολα που αντιστοιχούν στις λέξεις, όσες φορές τα αναγνώρισαν στα κείμενα. Και ένα άλλο παιδί, θα βάλει + (με διαφορετικό χρώμα ανά ομάδα) σε κάθε κίνητρο του εννοιολογικού χάρτη, όσες φορές εντοπίστηκε.

Βήμα 6: Σύντομος αναστοχασμός σε ολομέλεια της αποτύπωσης του πίνακα από τις ομάδες. Παράλληλα οι μαθητές κρατούν σημειώσεις αντιγράφοντας τον χάρτη στο τετράδιό τους.

Στάδιο 4: Εφαρμόζοντας

Τεχνική: TWPS (Think, write, pair, share)

Περιγραφή δραστηριοτήτων:

Δραστηριότητα 1

Βήμα 1:

Οι μαθητές καλούνται να συσκεφθούν και να γράψουν ένα κοινό κείμενο, ανά ομάδα, με βάση διαφορετικά σενάρια, όπως

1. Είστε οι μαθητές του σχολείου σας. Στέλνετε εγγράφως αίτημα στη διεύθυνση του σχολείου να επιτρέψει και να συμβάλει στην αδελφοποίηση του σχολείου με ένα σχολείο της ιεραποστολής.
2. Είστε οι μαθητές του σχολείου σας. Στέλνετε επιστολή στον μητροπολίτη Καμερούν που γνώρισαν στο βίντεο, για να του ζητήσετε να σας βοηθήσει να συνδεθείτε με ένα σχολείο του Καμερούν, που συνδέεται με την ιεραποστολή.
3. Είστε ο Γιόμο, μαθητής της Γ' Γυμνασίου σε μια χώρα της ιεραποστολής. Μόλις έχει το σχολείο σου αδελφοποιηθεί με ένα ελληνικό σχολείο. Γράφεις στους καινούργιους σου φίλους για τη ζωή σου.

4. Είστε το δεκαπενταμελές του σχολείου. Έχετε αποφασίσει να οργανώσετε μian απογευματινή εκδήλωση για την ιεραποστολή. Τι σκέφτεστε να κάνετε σε αυτή τη διοργάνωση; Κρατάτε πρακτικά αποφάσεων.
5. Είστε οι μαθητές της τάξης σας. Στέλνετε μια επιστολή στο Γραφείο Εξωτερικής Ιεραποστολής της Εκκλησίας της Ελλάδος, με τις ιδέες σας για την προώθηση της ιδέας της ιεραποστολής και της γνωριμίας με την Ορθοδοξία πέρα από την Ευρώπη, και ιδίως τη νεολαία στα σχολεία. Ιδιαίτερα και τη σύνδεση των μαθητών με συνομηλικούς τους στις χώρες της Ασίας ή της Αφρικής ή αλλού στον κόσμο, όπου υπάρχει ιεραποστολή.
6. Είστε οι μαθητές της τάξης σας. Στέλνετε επιστολή στον Πατριάρχη Αλεξανδρείας, με αφορμή το βίντεο που είδατε. Του λέτε τι σκέφτεστε και πώς αισθάνεστε.

Βήμα 2:

Οι μαθητές διαβάζουν τα κείμενα που έγραψαν και κατόπιν τα αναρτούν στον πίνακα ανακοινώσεων.

Βήμα 3:

Σύντομη συζήτηση στην ολομέλεια αξιολόγησης του σταδίου της εφαρμογής και των σχετικών κειμένων που έγραψαν οι μαθητές.

Σημείωση:

Μια εναλλακτική πρόταση για το στάδιο της εφαρμογής, που προϋποθέτει ειδική προετοιμασία.

Στάδιο 4: Εφαρμόζοντας (Εναλλακτική πρόταση που δεν την περιλαμβάνουμε στο περίγραμμα διδασκαλίας)

Τεχνική: Χτίζοντας διαδικτυακές γέφυρες – Building e Bridges Project

Περιγραφή δραστηριοτήτων:

Δραστηριότητα 2

Μετά από προηγούμενη συνεννόηση του καθηγητή με κάποιον φορέα της Εξωτερικής Ιεραποστολής (τοπικό επίσκοπο, το Γραφείο Εξωτερικής Ιεραποστολής της Εκκλησίας της Ελλάδος, κάποιον ιεραποστολικό σύλλογο ή απλώς σε διαπροσωπική συνεννόηση), με τη βοήθεια ηλεκτρονικής εφαρμογής και με προϋπόθεση τη δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο, προτείνεται η ηλεκτρονική συνομιλία των μαθητών με ομηλικούς τους από κάποια τοπική Εκκλησία της ιεραποστολής. Οι μαθητές με τους δασκάλους τους θα επικοινωνήσουν και θα ανταλλάξουν απόψεις για τα ενδιαφέροντα της ηλικίας τους, τις συνθήκες της ζωής τους, και ασφαλώς την εμπειρία τους από το χώρο και την έννοια της ιεραποστολής. Ο διάλογος μπορεί να είναι ήπια καθοδηγούμενος από τον καθηγητή ή μαθητή που έχει προετοιμαστεί και αναλάβει χρέη συντονιστή.

Το περίγραμμα της Διδασκαλίας

α/α	Στάδια διδασκαλίας	Χρόνος	Εκπαιδευτική Τεχνική (πολύ σύντομη περιγραφή)	Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα που υπηρετούνται
1	Βιώνοντας	10' λεπτά	Τεχνική Χιονοστιβάδας. Οι μαθητές προτείνουν σε post it κάτι στον διπλανό	

			τους. Γράφουν και το λόγο / κίνητρο της πρότασης. Το συζητούν ανά 2, 4, 8 και εν συνεχεία στην ολομέλεια. Αποτυπώνονται οι λόγοι / τα κίνητρα σε απλό εννοιολογικό χάρτη στον πίνακα.	
2	Νοηματοδοτώντας	20' λεπτά	Σύγκριση κειμένων σε TPS με καθοδηγητικές ερωτήσεις. Οι μαθητές διαβάζουν τα κείμενα, σημειώνουν και συνεργάζονται για τις απαντήσεις και επισημάνσεις τους, ενημερώνουν την ολομέλεια. Με βάση και αυτή την επεξεργασία συμπληρώνεται ο εννοιολογικός χάρτης με τους λόγους / τα κίνητρα να προτείνεις κάτι (εν προκειμένω την πίστη)	• αναγνωρίζουν σε συγκεκριμένα παραδείγματα τη διακονία ως βασικό κίνητρο της χριστιανικής ιεραποστολής • διαπιστώνουν το εύρος και τη σημασία της χριστιανικής ιεραποστολής και ελέγχουν τυχόν στερεότυπα που διατηρούν • διασαφηνίζουν το οικουμενικό όραμα της Εκκλησίας ως πιστότητα στη διδασκαλία του Χριστού
3	Αναλύοντας	40' λεπτά	Τεχνική: Σύνδεσε, Επέκτεινε, Προκάλεσε (Connect, extend, challenge) Διαβάζουμε τους ορισμούς των τριών εννοιών. Διευκρινίζουμε απορίες. 15' Τους ζητούμε να αντιστοιχίσουν κάθε έννοια με ένα σύμβολο της αρεσκείας τους. (Τεχνική: Γραφιστική Διαμόρφωση εικόνας κειμένου). Συμφωνούμε σε	• αναγνωρίζουν σε συγκεκριμένα παραδείγματα τη διακονία ως βασικό κίνητρο της χριστιανικής ιεραποστολής • διαπιστώνουν το εύρος και τη σημασία της χριστιανικής ιεραποστολής και ελέγχουν τυχόν στερεότυπα που διατηρούν • εντοπίζουν και αξιολογούν εκτροπές της

			ολομέλεια στις αντιστοιχίσεις. 10' Προβάλλουμε τα δύο βίντεο 12' Διαβάζουμε το ένα κείμενο του Ολέκσα (ή τα δύο, αν δεν υπάρχει δυνατότητα βίντεο). Οι μαθητές α) θα επισημάνουν τα ποικίλα κίνητρα και β) θα συνδέσουν το υλικό (βίντεο και κείμενα) με τις αντίστοιχες έννοιες με ομαδοσυνεργασία. Κάθε ομάδα θα αποτυπώσει στον πίνακα τις απαντήσεις της σημειώνοντας σύμβολα δίπλα στους τίτλους του υλικού και + (με διαφορετικό χρώμα ανά ομάδα) για κάθε φορά που αναγνώρισαν ένα κίνητρο ιεραποστολής στο υλικό τους. Αναστοχασμός και συζήτηση στην ολομέλεια.	χριστιανικής ιεραποστολής • διασαφηνίζουν το οικουμενικό όραμα της Εκκλησίας ως πιστότητα στη διδασκαλία του Χριστού
4	Εφαρμόζοντας	15' λεπτά	Τεχνική TWPS με διαφορετικά θέματα ανά ομάδα.	Εφαρμογή και εμπέδωση των παραπάνω
5	Ανακεφαλαίωση/Αξιολόγηση	5' λεπτά	Με καθοδηγούμενο διάλογο και τη βοήθεια των ερωτήσεων αξιολόγησης συνοψίζονται οι επάρκειες που κατακτήθηκαν στο διδακτικό δίωρο.	Ανακεφαλαίωση και εμπέδωση των παραπάνω

Βιβλιογραφικές πηγές σχεδίου:

- [Ασλανίδης Δημήτριος και Γρηγοριάτης Κοσμάς] (1991). *Ο Ιεραπόστολος του Ζαΐρ π. Κοσμάς Γρηγοριάτης κατά την Αφήγηση του πατέρα του Δημ. Ασλανίδη και τις Επιστολές του*. Άγιον Όρος: Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου.
- Βουλγαράκη-Πισίνα, Εύη (2013). λ. «Ιεραποστολή». Σε: *ΜΟΧΕ*, τόμ. 8, 448-459.
- Ηλίας Βουλγαράκης (2007). *Ιεραποστολή: Μεθόριος Χριστιανισμού και Ελληνισμού*. Αθήνα: Μαΐστρος.
- Khodr, Metropolitan Georges (2016). *The Ways of Childhood*. Μετάφραση [στα αγγλικά] Nuha Jurayj. Γιόνκερς, Ν.Υ.: St Vladimir's Seminary Press.
- Oleksa Michael (1998). *Orthodox Alaska: A Theology of Mission*. Κρέστγουντ, Ν.Υ.:St Vladimir's Seminary Press.
- Παπαθανασίου, Θανάσης Ν. (2009). *Η Εκκλησία γίνεται όταν Ανοίγεται: Η ιεραποστολή ως ελπίδα και ως εφιάλτης*. Αθήνα: Εν Πλω.
- Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής (στην έντυπη ή ηλεκτρονική εκδοχή του).

2.2 Υλικοτεχνική Υποδομή (αν είναι απαραίτητη στο σχέδιο)

- Χαρτάκια τύπου post it (ή απλό χαρτάκι που θα κολληθεί με κόλλα στο τετράδιο)
- Τετράδιο Θρησκευτικών
- Φωτοτυπημένα Φύλλα Εργασίας
- Πίνακας ανακοινώσεων (αν υπάρχει ειδικά για τα Θρησκευτικά, ακόμη καλύτερα)
- Κιμωλίες ή μαρκαδόρους κατάλληλους για Whiteboard, διαφόρων χρωμάτων
- Laptop (ή desktop αν υπάρχει αίθουσα προβολών ή δυνατότητα κατάλληλης διαμόρφωσης)
- Λογισμικό για προβολή βίντεο
- Προτζέκτορας
- Ηχεία

Σημ. Αν υπάρχει αδυναμία πρόσβασης σε υλικοτεχνική υποδομή για προβολή βίντεο, το οποίο πάντως με έμφαση προτείνεται, υπάρχει σε κάθε περίπτωση διαθέσιμο επαρκές κειμενικό υλικό.

Για την εναλλακτική πρόταση του σταδίου της εφαρμογής χρειάζεται επιπροσθέτως

- Πρόσβαση στο διαδίκτυο
- Λογισμικό για βιντεοκλήση
- Μικρόφωνο συνδεδεμένο στον υπολογιστή
- Βιντεοκάμερα (αν δεν υπάρχει ενσωματωμένη)

2.3 Φύλλα Εργασίας (αν περιλαμβάνονται στο σχέδιο)

1: Φύλλο εργασίας για το στάδιο της **νοηματοδότησης**

Διαβάστε τα κείμενα και απαντήστε στο ερώτημα: «Ποια κίνητρα για την ιεραποστολή καταγράφονται στα κείμενα. Να επισημάνετε συγκλίσεις και αποκλίσεις». Συνεργαστείτε στο πλαίσιο της ομάδας σας, κρατώντας ατομικά σημειώσεις για την απάντηση της ομάδας σας στο τετράδιό σας.

«*Το κίνητρο*. Όπως λέγει ο απόστολος Παύλος, «*είτε προφάσει είτε αληθεία, Χριστός καταγγέλλεται*» (Φιλ 1,18). Ο ίδιος καταγράφει στη συγκεκριμένη συνάφεια ποικίλα, όχι πάντα θετικά, κίνητρα ιεραποστολής, ανάμεσά τους την έριδα και το φθόνο. Και παρά το ότι μοιάζει να επικεντρώνεται στο τελικό αποτέλεσμα, της πραγμάτωσης του ιεραποστολικού έργου, για το οποίο και καταγράφει τη

χαρά του, αυτό δεν συμβαίνει παρά κατ' οικονομίαν και κατά χάριν. Επί της ουσίας, δεν είναι όλα τα κίνητρα τα κατάλληλα. Η μετοχή του ανθρώπου στο έργο της θείας οικονομίας προϋποθέτει συμμετοχή στη φιλόφρωνη και αγαπητική στάση του Θεού προς τον κόσμο. «Οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν τὸν μονογενῆ ἔδωκεν ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον» (Ιω 3,16). Το κίνητρο συνεπώς της ιεραποστολής δεν μπορεί παρά να είναι η αγάπη στις ποικίλες εκφάνσεις της».

Εύη Βουλγαράκη-Πισίνα (2013). λ. «Ιεραποστολή». Σε: *ΜΟΧΕ*, τόμ. 8, 452.

«Η προς τον κόσμο αποστολή της Εκκλησίας, λοιπόν, δεν είναι κάτι πέρα από τον εαυτό της, αλλά όρος συγκρότησης του εαυτού της. Το θέμα δηλαδή δεν είναι απλώς “τι κάνει” η Εκκλησία, αλλά πρωτίστως “τι είναι”. Αν τυχόν (για να φέρουμε ένα παράδειγμα) μια εκκλησία θελήσει να υπάρξει τάχα αφ’ εαυτής και καθ’ εαυτήν, και γι’ αυτό αποφασίσει να κλείσει τις πόρτες του ναού στον έξω κόσμο, ώστε μέσα στο ναό να υπάρξει τάχα ο καθαρός εαυτός της, τότε το ἐγκλειστο εκκλησίασμα θα τελέσει μεν τη θεία Ευχαριστία με τον άρτο και τον οίνο που από τα πριν έχει στα χέρια του, κατόπιν όμως, μη ανοιγόμενο στον έξω κόσμο, θα περιέλθει σε αδυναμία να την τελεί. Αρνούμενη να αποσταλεί στα χωράφια της Οικουμένης, αρνούμενη να εισάγει στο ναό τον κόσμο ως άρτο και οίνο, παύει να είναι ο εαυτός της. Παύει να είναι Εκκλησία, δηλαδή εργαστήρι επεξεργασίας (θεολογικότερα: μεταμόρφωσης) του κόσμου, και εκπίπτει σε ιδεολογικό όμιλο».

Θανάσης Ν. Παπαθανασίου (2009). *Η Εκκλησία γίνεται όταν Ανοίγεται: Η ιεραποστολή ως ελπίδα και ως εφιάλτης*. Αθήνα: Εν Πλω, 30-31.

«Ο χριστιανισμός, τουλάχιστον για τους χριστιανούς, αποτελεί μια αναντικατάστατη αναγκαιότητα για τη λειτουργία του κόσμου. Η πεποίθηση αυτή τον νομιμοποιεί απόλυτα για την ανάληψη προσπάθειας γνωστοποίησής του στον κόσμο... Κάτω από τις προϋποθέσεις αυτές η άρνηση του χριστιανισμού να διακηρύξει την πίστη του θα δημιουργούσε μια μορφή φυλετικής διάκρισης ουσιαστικά χειρότερης από τις υπάρχουσες. Γιατί, ενώ στις δεύτερες η αδικία που γίνεται στρέφεται κατά της υλικής υπόστασης και της αξιοπρέπειας του ανθρώπου, στη νέα αυτή μορφή φυλετικής διάκρισης θα στρεφόταν κατά της πνευματικής υπόστασής του, δηλαδή της σωτηρίας του. Με άλλα λόγια η άρνηση της ιεραποστολής θα χώριζε τελεσίδικα τους ανθρώπους στο στρατόπεδο των σεσωσμένων και αυτών που δεν αξίζει να σωθούν.

Η θεωρία του χριστιανισμού για την ιεραποστολή, αλλά και η πράξη της διάδοσής του για τρεις ολόκληρους αιώνες κάτω από κράτος διωγμών συντέλεσαν στη συνειδητοποίηση, από μέρους των μελών του, της σημασίας της ελευθερίας. Η ελευθερία αυτή δεν αναφερόταν μόνο σε άτομα, αλλά και σε σύνολα ατόμων. Έτσι, από τα αρχαία κίολας χρόνια, ο χριστιανισμός σεβάστηκε τις εθνικότητες των λαών που διαδίδονταν, όπως τούτο μαρτυρείται από τις μεταφράσεις της Αγίας Γραφής και των λειτουργικών κειμένων στις τοπικές γλώσσες. Στην περίπτωση που οι λαοί ήταν αναλφάβητοι, οι ιεραπόστολοι δημιουργούσαν γραπτή γλώσσα (γραμματική, λεξικό) και στη συνέχεια μετέφραζαν τα ιερά κείμενα. Έτσι, σ’ ένα πλήθος από λαούς τα πρώτα γραπτά μνημεία του λόγου τους είναι η Γραφή, η Λειτουργία και οι Βίοι των αγίων».

Ηλίας Βουλγαράκης (2007). *Ιεραποστολή: Μεθόριος Χριστιανισμού και Ελληνισμού*. Αθήνα: Μαΐστρος, 22-23.

«Ο Λόγος μπορεί να είναι το Πρόσωπο του Θεού, ή το Πέπλο που το σκεπάζει

Με δεδομένο τον απόλυτο χαρακτήρα του λόγου του Θεού και την υπεροχή του έναντι της ανθρωπότητας, ο φίλος μου θεωρούσε πως η μετάδοσή του είναι το πιο σπουδαίο έργο που υπάρχει

στον κόσμο. Η κύρια έγνοια του ήταν να φέρει τους ανθρώπους στην κατανόηση, έτσι ώστε να ξυπνήσουν και να φωτίσουν τον σύμπαντα κόσμο.

Κάθε εγχείρημα που αποτυγχάνει να εκφράσει τον Λόγο σε όλη τη δυναμική του, με την πληρότητα των απαιτήσεών του, είναι απλώς ασήμαντο.

Αυτή η πεποίθηση οδήγησε τον φίλο μου να συνάξει μεγάλο αριθμό ανθρώπων γύρω από τον Λόγο, μέχρι που παρασύρθηκαν στο βαθμό να μιλούν μια γλώσσα διαφορετική από τη γλώσσα τ' ανθρώπου. Με τα χείλη να πλημμυρίζουν και να καιν από θεία φλόγα, με τα μάτια προσηλωμένα προς τον Ένα που, μέσω του Πνεύματός του, **καλεί τους ανθρώπους να γίνουν σύγχρονοι με τον μέλλοντα αιώνα**, ο φίλος μου καλούσε τους συντρόφους του να πυρπολήσουν τον κόσμο. [...] Ο φίλος μου έλεγε ότι οι άνθρωποι είναι καλοί από τη φύση τους, αλλά τα μάτια τους είχαν σκοτεινιάσει. Σίγουρα, η Εκκλησία θα μπορούσε να προκαλέσει την ανανέωση του ανθρώπου, και θα μπορούσε να δει την αναγέννησή του με τα ίδια του τα μάτια. Μια μέρα η άγνοια θα εξαφανιζόταν και η αγάπη θα επικρατούσε. Τότε, οι δίκαιοι, μεταμορφωμένοι από θείο φως, θα πραγμάτωναν τη μία και μόνη έγνοια της Εκκλησίας».

Metropolitan Georges Khodr (2016). *The Ways of Childhood*. Μετάφραση [στα αγγλικά] Nuha Jurayj. Γιόνκερς, Ν.Υ.: St Vladimir's Seminary Press, 39 και 43. Το απόσπασμα μεταφράστηκε στα ελληνικά για τη χρήση του στο νέο ΠΣ.

2: Φύλλο εργασίας για το στάδιο της **ανάλυσης**

A.΄

Μελετήστε τις έννοιες και αντιστοιχίστε κάθε μια με ένα εικαστικό σύμβολο της αρεσκείας σας, όπως θεωρείτε ταιριαστό.

1.

«**προπαγάνδα** η [propragánda] O25α : **1α.** η (έντυπη ή προφορική) συστηματική και οργανωμένη προσπάθεια διάδοσης πολιτικών, θρησκευτικών κτλ. ιδεών και απόψεων με σκοπό τον επηρεασμό της συνείδησης της κοινής γνώμης προς συγκεκριμένη κατεύθυνση και με συγκεκριμένους στόχους: Κομμουνιστική / αθεϊστική / ανθελληνική ~. Κάνω / ασκώ ~. Η εφημερίδα ήταν το όργανο της προπαγάνδας του κόμματος. **β.** αυτός που διενεργεί προπαγάνδα: Πράκτορας της αγγλικής προπαγάνδας, της Αγγλίας. **2.** μονομερής, στρεβλή, μεροληπτική μετάδοση πληροφοριών με ιδιοτελείς στόχους: Το δελτίο ειδήσεων κατάντησε κυβερνητική ~.

[λόγ. < γαλλ. propagand(e) -α (ορθογρ. δαν.)]»

Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής, λ. προπαγάνδα. Ανακτ. από:

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%B1

στις 29/9/2016.

2.

«**μαρτυρία** η [martiría]: πληροφορία που αφορά κτ. συνήθ. όχι πολύ γνωστό: *Μαρτυρίες για το μεγάλο σεισμό υπάρχουν σε συγγραφείς της εποχής εκείνης. Γραπτή / προφορική ~. Αντιφατικές μαρτυρίες. α.* πληροφορία που δίνει κάποιος για κτ. ή για κτ.: *Επικαλούμαι τη ~ του τάδε για να αποδείξω ότι αυτός που με κατηγορεί ψεύδεται. Ψευδής / αναμφισβήτητη ~. Η ~ σε δικαστήριο, μαρτυρική κατάθεση. (έκφρ.) αψευδής* ~. β.* σύνολο από πληροφορίες για κτ. ή για κτ.: *Το βιβλίο αυτό αποτελεί μία συναρπαστική ~ για τον τελευταίο πόλεμο. ΦΡ η έξωθεν καλή ~, καλή φήμη ή υπόληψη: Έχει / διαθέτει κάποιος την έξωθεν καλή ~.*

[λόγ. < αρχ. μαρτυρία]»

Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής, λ. "Μαρτυρία". Ανακτήθηκε από:

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%CE%BC%CE%B1%CF%81%CF%84%CF%85%CF%81%CE%AF%CE%B1&dg=

3.

«Ιεραποστολή».

Ορολογία. Θεολογία. Ιστορία. Σύγχρονη Πραγματικότητα. Επισημάνσεις για το Παρόν και το Μέλλον. ΟΡΟΛΟΓΙΑ.

Ο όρος δεν απαντά πριν από τον 19ο αιώνα, αλλά αποδίδει αναδρομικά μια πραγματικότητα αρχέγονη, που καταγράφεται ήδη στα καινοδιαθηκικά κείμενα, ενώ δεν λείπει ούτε από τα παλιδιαθηκικά, στο περιβάλλον του Ιουδαϊσμού. Παρόμοια, μαρτυρίες στις πηγές για το έργο της ιεραποστολής απαντούν σε όλη την πατερική και εκκλησιαστική γραμματεία με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Συστηματική πραγμάτευση του ζητήματος της ιεραποστολής δεν εντοπίζει κανείς στους Πατέρες. Εντούτοις, η σιωπή των πηγών είναι εύγλωττη: υποδηλώνει ότι η ιεραποστολική δράση ήταν μια φυσική διαδικασία έκφρασης του εκκλησιαστικού γεγονότος, η ανάσα της Εκκλησίας προς τα έξω. Ακόμα όμως και εκεί που ιστορικά υπήρξαν οργανωμένες ιεραποστολικές εκστρατείες, ξεπερνώντας το επίπεδο του φυσικού, του αβίαστου, του ανοργάνωτου και αυθόρμητου, ή έμφαση κατά την καταγραφή ήταν στη δράση καθεαυτή. Δεν διαθέτουμε συνεπώς συγκαρινές μεθοδολογικές πραγματείες περί αυτής της δράσης, παρά μόνο σύγχρονες μας προσεγγίσεις.

Στις δυτικές Εκκλησίες έχει παραχθεί πολύ μεγαλύτερος όγκος θεωρητικών και μεθοδολογικών κειμένων σχετικά με την ιεραποστολή. Αυτό συνδέεται ιδίως με την τεράστια ιεραποστολική ανάπτυξη που ακολούθησε την περίοδο των μεγάλων εξερευνήσεων, συσχετιζόμενη συχνά, αν και όχι απόλυτα, και με την αποικιοκρατική εξάπλωση της Δύσης. Έτσι, και η λέξη *missio* χρησιμοποιείται με ιεραποστολική σημασία μόλις κατά τους νεότερους χρόνους, από τον ΙΖ΄ αιώνα και εντεύθεν.

Στα ελληνικά, ο εξελληνισμένος όρος *μισσιονάριος* χρησιμοποιήθηκε για να δηλώσει αρχικά τους δυτικούς ιεραποστόλους που δρούσαν στην ελληνική επικράτεια, ενώ προτάθηκε επίσης ο όρος *νεαπόστολος*. Τελικώς όμως επικράτησε ο όρος *ιεραπόστολος* / *ιεραποστολή*, που απέκτησε και διευρημένη σημασία, και χαρακτήρισε τελικώς και τις ορθόδοξες ιεραποστολές. Εξαιτίας επιφυλάξεων που δημιουργούσε η αρχική προέλευση και σύνδεση του όρου με συγκεκριμένη ιεραποστολική αντίληψη προτείνεται εναλλακτικά η χρήση του όρου *μαρτυρία*, πάντως η ορολογία *ιεραποστολή* είναι η πλέον εύχρηστη και καθιερωμένη. Σταδιακά δε τις τελευταίες δεκαετίες γίνεται μια νηφαλιότερη επανεκτίμηση και της ίδιας της ιστορίας των δυτικών ιεραποστολών, που οδηγεί σε μια πιο διαφοροποιημένη προσέγγιση και μερική αποσύνδεση από τις πολιτικές των κρατών προέλευσης των ιεραποστολών. Ο στόχος είναι να αποφευχθούν τα άκρα, είτε του εξαγιασμού είτε της δαιμονοποίησης, και να αποτιμηθεί νηφαλιότερα η ιεραποστολική προσπάθεια στο ιστορικό της συγκείμενο.

Στο παρελθόν, μια ποικιλία ρηματικών και ονοματικών εκφράσεων περιέγραφε το έργο της ιεραποστολής. Πέρα από την προδρομική λέξη «απόστολος» και τη γενικότερη έννοια της αποστολής (*rassim*, π.χ. «καθώς απέσταλκέ με ὁ πατήρ, κάγω πέμπω ὑμᾶς», Ιω 20,21), στην ΚΔ γίνεται λόγος για «διακονία τοῦ λόγου» (Πρ 6,4), που ήταν το έργο των αποστόλων, έναντι του «διακονεῖν τραπέζαις» (Πρ 6,2), που ήταν το έργο των διακόνων. Η έκφραση «διαμαρτύρεσθαι», που εμπεριέχει την έννοια της *μαρτυρίας* απαντά πλειστάκις (Πρ 8,25 «διαμαρτύρεσθαι καὶ λαλεῖν τὸν λόγον»· 20,21· 28,23). Επίσης, ενδεικτικά, «κηρύττειν» (Πρ 9,20 «τὸν Ἰησοῦν»· 20,25 «τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ»), «καταγγέλειν» (Πρ 13,5· 15,36· 17,13 κ.α.), «εὐαγγελίζεσθαι» (Ακ 4,18· 1Κορ 1,17) και πολλές περιφράσεις. Ο Χρυσόστομος μεταχειρίζεται συναφώς μια ακόμα μεγαλύτερη ποικιλία ρημάτων: «διδάσκειν», «ἐπιστομίζειν», «νουθετεῖν», «οἰκοδομεῖν», «φροντίζειν», «κῆδεσθαι», «μεριμνᾶν», «ἐπίστασθαι», κ.ά., μέρος μόνο των οποίων παραπέμπει σε ρηματική διδασκαλία. Διότι την εποχή του Χρυσόστομου το κήρυγμα δεν ήταν πια πρωτάκουστο ως προς το περιεχόμενό του, αλλά υπήρχε χρεία πολυποικιλίας φροντίδας για να εμπεδωθεί στη ζωή των πιστών».

Εύη Βουλγαράκη-Πισίνα (2013). λ. «Ιεραποστολή». Σε: *ΜΟΧΕ*, τόμ. 8, 448-449.

Β'.

Διαβάστε τα παρακάτω κείμενα και αντιστοιχίστε τα με κάποια ή κάποιες από τις παραπάνω έννοιες, σημειώνοντας το αντίστοιχο σύμβολο.

Το κείμενο αναφέρεται στην Αλάσκα, μετά την πώλησή της από τη Ρωσία στην Αμερική το 1867. Ο πληθυσμός ήταν τότε κατά το μεγαλύτερο μέρος Ορθόδοξος.

Ιεραποστολές στην Αλάσκα

«Στην Αλάσκα, ιδρύθηκαν οικοτροφεία από προτεσταντικές ιεραποστολές, με ομοσπονδιακή χρηματοδότηση, που είχαν ως σκοπό να “αναδημιουργήσουν” νεαρούς ιθαγενείς καθ’ ομοίωση προς τους λευκούς μέντορές τους. Σχολεία που επίσης στόχευαν στην προπαρασκευή των μαθητών για δουλειές εργατών, ανθρακωρύχων, για να γίνουν ζευγολάτες και εργάτες γης. Όπως το διατύπωσε κάποιος Επίτροπος της Εκπαίδευσης, «Δεν έχουμε κάποια υψηλότερη αποστολή στον κόσμο από το να γίνουμε ιεραπόστολοι σε αυτούς τους ανθρώπους, που δεν έχουν ακόμα κατορθώσει να αποκτήσουν την αγγλοσαξωνική αντίληψη και νοοτροπία». Παρά ταύτα, όταν οι Αμερικανοί δάσκαλοι / ιεραπόστολοι συνάντησαν τους μορφωμένους χριστιανούς Αλεούτους*, ήταν βέβαιο πως θα έμπαιναν σε μπελάδες. Αυτοί οι ιθαγενείς είχαν αγκαλιάσει το “λάθος” είδος χριστιανισμού και είχαν υιοθετήσει το “λάθος” αλφάβητο. Η σύγκρουση μαινόταν μεταξύ αντιτιθέμενων ομάδων σε όλο το νότιο μισό της Αλάσκας από το 1870 μέχρι περίπου το 1916. Πολλά περιστατικά αναφέρθηκαν από τον *Orthodox Messenger*, ένα μηνιαίο περιοδικό της μητροπόλεως, που τυπωνόταν στη Νέα Υόρκη δίγλωσσο, στα αγγλικά και τα ρωσικά.

Στο Κοντιάκ, η ιεραποστολή των Βαπτιστών και το δημόσιο σχολείο συνεργάστηκαν ώστε να εντυπωσιάσουν τα ορθόδοξα παιδιά των Αλεούτων με την ένταξή τους στο οικοτροφείο του Woody Island. Ο κύριος Ρόσκορ, ο προϊστάμενος του Οίκου των Βαπτιστών, αναφέρεται να καταφεύγει σε βίαιη είσοδο στα σπίτια των Αλεούτων και να υποχρεώνει τους γονείς να υπογράψουν ότι παραιτούνται από την επιμέλεια των παιδιών τους. Η Βορειοαμερικανική Εμπορική Εταιρεία, διάδοχος της Ρωσοαμερικανικής Εταιρείας που είχε ιδρυθεί από τον Σελικόβ, μετέφερε μαθητές στο Woody Island “δωρεάν”. Οι Αλεούτοι μαθητές που παρέμεναν στο Κοντιάκ διδάσκονταν να προσεύχονται με βάση την προτεσταντική παράδοση και να τραγουδούν προτεσταντικούς ύμνους στα δημόσια σχολεία. Ο ιερέας της Ορθόδοξης ενορίας διαμαρτυρήθηκε στον προϊστάμενο λέγοντας ότι τέτοιες θρησκευτικές πρακτικές στα δημόσια σχολεία ήταν παράνομες. Αιτήθηκε να σταματήσουν, και φαίνεται ότι σταμάτησαν. Μια ορθόδοξη Αλεούτισσα μητέρα, η κυρία Όλγα Σμακόβ, αναγκάστηκε να καταφύγει στο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, υποβάλλοντας αγωγή, προκειμένου να ανακτήσει το γιο της, ο οποίος με βάση τον ισχυρισμό της είχε απαχθεί από το σπίτι από τον Βαπτιστή ιεραπόστολο. Το δικαστήριο διέταξε να επιστραφεί το αγόρι στους γονείς του, αλλά ο κ. Ρόσκορ δεν τιμωρήθηκε για την απαγωγή».

Michael Oleksa (1998). *Orthodox Alaska: A Theology of Mission*. Κρέστγουντ, Ν.Υ.:St Vladimir's Seminary Press, 172-173. Το απόσπασμα μεταφράστηκε για τη χρήση του στο νέο ΠΣ.

*Οι Αλεούτοι είναι ιθαγενείς που ανήκουν στην ευρύτερη ομάδα των Εσκιμών (Σ.τ.Μ.)
Εδώ εικονίζεται παιδάκι Αλεούτος.

Το επόμενο κείμενο αναφέρεται στον π. Κοσμά Γρηγοριάτη,* που ίδρυσε πρότυπο αγρόκτημα στο ιεραποστολικό κλιμάκιο, στο Κολουέζι του Ζαΐρ. (Παλιότερα ονομαζόταν Βελγικό Κογκό και σήμερα Λαϊκή Δημοκρατία του Κογκό).

«Ο π. Κοσμάς, όταν έβγαινε έξω από την ιεραποστολική Βάση, γέμιζε τις τσέπες του χρήματα και τα μοίραζε σε όλους το είχαν ανάγκη.

Εκτός από τους πτωχούς και τους αρρώστους υπήρχαν και οι φυλακισμένοι. Οι περισσότεροι φυλακίζοντας για ασήμαντα πράγματα. Εκεί, εάν δεν είχαν κάποιον να τους φροντίζει το φαγητό πέθαιναν από την πείνα. Πήγαινε συχνά σ' αυτούς ο π. Κοσμάς και μας έλεγε ότι η κατάστασή τους είναι απελπιστική. Όσους φυλακίζοντας για μικροαδικήματα, πλήρωνε μερικά ποσά και τους αποφυλάκιζε. Τα κρατητήρια ήταν σε άθλια κατάσταση. Οι φυλακισμένοι πολλές φορές κοιμούνται μέσα στα νερά που μπαίνουν από τις τρύπιες οροφές. Πήγαινε με μαστόρους ο π. Κοσμάς και διόρθωνε τις σκεπές των κτιρίων. Τότε οι φυλακισμένοι χαίροντας και τον ευχαριστούσαν.

Οι μεγάλες φυλακές έχουν πάντοτε περί τους 200-250 φυλακισμένους. Είναι πάντοτε ρακένδυτοι και το φαγητό τους, που τους παρέχει το κράτος, είναι μια μερίδα βρασμένα χόρτα την εβδομάδα. Πολλοί απ' αυτούς αρρωσταίνουν και δεν υπάρχει γιατρός και φάρμακα να τους απαλύνει τον πόνο και τον πυρετό. Πολύ τους ευσπαχνίστηκε ο π. Κοσμάς. Συχνά τους πήγαινε φαγητό με κρέας, έπαιρνε δικό του γιατρό και τους εξέταζε δίνοντάς τους και τα φάρμακα δωρεάν. Τους έδινε ρουχισμό. Και σ' αυτούς που απελευθέρωνε έδινε και τα έξοδα επιστροφής στο σπίτι τους ή τους πήγαινε με το αμάξι της ιεραποστολής. Κυρίως απελευθέρωνε τους αρρώστους και τους φτωχούς».

Ο Ιεραπόστολος του Ζαΐρ π. Κοσμάς Γρηγοριάτης κατά την Αφήγηση του πατέρα του Δημ. Ασλανίδη και τις Επιστολές του. Άγιον Όρος: Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου, 1991, 53.

*Ονομάζεται Γρηγοριάτης γιατί ήταν μοναχός της Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου στο Άγιο Όρος.
Εδώ εικονίζεται σε ομαδική βάπτιση στο ποτάμι. Φωτογραφίες αρχείου.

1) ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τι μαθαίνουν οι μαθητές και πώς αξιολογείται

Οι μαθητές μαθαίνουν ό,τι προβλέπεται στα προσδοκώμενα. Δηλαδή να:

- αναγνωρίζουν σε συγκεκριμένα παραδείγματα τη διακονία ως βασικό κίνητρο της χριστιανικής ιεραποστολής
- διαπιστώνουν το εύρος και τη σημασία της χριστιανικής ιεραποστολής και ελέγχουν τυχόν στερεότυπα που διατηρούν
- εντοπίζουν και αξιολογούν εκτροπές της χριστιανικής ιεραποστολής
- διασαφηνίζουν το οικουμενικό όραμα της Εκκλησίας ως πιστότητα στη διδασκαλία του Χριστού

Η διαδικασία αξιολόγησης γίνεται κατά τη διάρκεια της διδασχής, στη βάση των εργασιών που ανατέθηκαν και των ερωτημάτων που διατυπώθηκαν ήδη στα φύλλα εργασίας, επίσης και βάσει της εργασίας τους στο τετράδιο. Στο τέλος του διδακτικού δώρου, (ή της δεύτερης ώρας αν είναι χωριστά), ανακεφαλαιώνοντας, ο καθηγητής μπορεί να θέσει τις εξής ερωτήσεις:

1. Σε ποια συγκεκριμένα παραδείγματα αναγνωρίζετε τη διακονία του ανθρώπου ως βασικό κίνητρο της χριστιανικής ιεραποστολής;
2. Ποια άλλα κίνητρα επισημαίνετε που φωτίζουν και διευκρινίζουν την έννοια της διακονίας;
3. Αναπτύξτε τη σημασία της χριστιανικής ιεραποστολής.
4. Που υπάρχει σήμερα χριστιανική ιεραποστολή και συγκεκριμένα ορθόδοξη.
5. Τι παρανοήσεις και στερεότυπα ή και εκτροπές υπάρχουν γύρω από τη χριστιανική ιεραποστολή. Σε ποιο μέρος του υλικού εντοπίζετε κάτι συναφές;
6. Πώς συνδέεται η διδασκαλία του Χριστού με το Οικουμενικό όραμα της Εκκλησίας; Να αναφέρετε παραδείγματα με βάση το υλικό που επεξεργαστήκατε.

2) ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Με ατομική μου ευθύνη και σύμφωνα με το άρθρο 8 ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

1. Το Σχέδιο Διδακτικής Πρακτικής που υποβάλλω είναι δικό μου πρωτότυπο δημιούργημα και δεν προσκρούει σε κανένα δικαίωμα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας τρίτων.
2. Έχω τη δυνατότητα να το εφαρμόσω προσωπικά σε τάξη με μαθητές ή επιμορφούμενους.
3. Δίνω το δικαίωμα και την άδεια στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, το οποίο θα ενεργεί κατά την απόλυτη και ελεύθερη κρίση του, να αξιοποιεί, να διαθέτει, να αναπαράγει ή να διανέμει το υποβληθέν Σχέδιο Διδακτικής Πρακτικής, ολόκληρο ή τμήμα του ή συντετμημένο ή ενσωματωμένο σε άλλο υλικό, για εκπαιδευτικούς και διδακτικούς σκοπούς, με κάθε πρόσφορο μέσο, ιδίως έντυπο ή ηλεκτρονικό.
4. Δηλώνω ότι η πιθανή αξιοποίηση του υλικού αυτού για ερευνητικούς σκοπούς επιθυμώ να γίνει (επιλέξτε αυτό που επιθυμείτε):

Επώνυμα

Ανώνυμα

Αν δεν καταγράψετε την επιθυμία σας αυτό σημαίνει ότι αποδέχεστε η πιθανή αξιοποίηση να γίνει ανώνυμα.